

Este de trei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, candu o colta in-
triga, cãnde s'aua diurnata, adica dupa
momentulu impregiariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

<i>pentru Austria:</i>	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diurnitate de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
<i>pentru Romani'a si strainetate:</i>	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
diurnitate de anu	8 " " "
patrariu	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la tot' dd. corespun-
dinti a-1 nostri, si d'adrepulu la Redactiune:
Josefstadt, Langgasse Nr. 43, unde
suntu a se adresã si corespundintiele, ce pri-
vesc Redactiunea, administratiunea s'eu, spe-
ditur'a este vor si nefrancate, nu se vor primi,
era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linie repetirile se facu cu pretu scodiatu.
Pretulu timbrului cate 80 cr. pent una data,
se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

Cu 1 aprilie s. v. incepemu patrariu
nou de anu si invitãmu la prenumeratiu-
ni noie. Pretulu romane celu de pana
acum'a, ce se vede in fruntea foi.

Numele si locuint'a dloru prenume-
ranti rogãmu se fie scrise curatu.

Redactiunea.

Viena 16/28 mart. 1868.

Diet'a ungarãca n'a urmatu a tie-
né siedintie din cauza cã — precum ni
se scrie — opusetiunea amenintã cu
protestu contra permisibilitatei siedintie-
loru, pre catu timpu nu sunt de fatia cei
40 de membri din delegatiune, adica 40
de cercari electorale nu sunt representa-
te si prin urmare legelatiunea nu erã
intregita. Acum dupa ce delegatiunea si-
ã finitã marti lucrarile era mercuri se in-
cheia sesiunea, delegatii potu luã éra si
parte la desbaterile dietali, si se ascépta
ca de astadi (sambeta) siedintiele se se
continue fora de intrerumpere. In cercu-
rile guvernamentali se vorbesce cã sie-
dintiele nu se vor curmã neci in serba-
torile pasiloru de catu numai pentru
cateva zile. Dintre deputatii romani nu
mai 2—3 mai lipsescu.

Joi sér'a in clubulu deákistiloru
ministrulu culteloru si instructiunei d.
Eötvös a insciintiatu cã va propune die-
tei proiectulu de lege in privint'a regu-
larã afaceriloru besericesci si scolarie
ale romaniloru si serbiloru gr. or. In
cata pentru cestiunea de natiunalitate, a-
cést'a numai prin diurnale se desbata,
guvernulu inse pare cã privesce catra
dens'a cu unu feliu de nollu me tangere.

„Austri'a si Turci'a“ — dicea de
astadi unu deákistu — au interese comu-
ne in orientu, si in multe privintie puse-
tiunea loru e analoga. Nu vremu se es-
saminãmu aeu acést'a mai pre largu, ci
ne marginimu a spune cã amiceti'a nó-
stra cu Turci'a nu e de ajunsu pentru a-

Ceste interese comune, si cauta se pa-
simu mai departe. Éca Turci'a acum a
rechiamatu din Bulgari'a pe Mithat-Pa-
si'a, i-a incredintiatu guvernarea imperiu-
lui si vre se asculte pe notabiliu tuturoru
natiunalitatiloru, — noi inse am remasu
inderetru in respectulu acest'a, cãci deák-
kistii amena cestiunea de natiunalitate.

Partit'a stanga vre se puna la ordi-
nea prima caus'a natiunalitatiloru, dar
deákistii impedece, nu cugeta cã mane
poimane póte se fie pre tardu, póte se
se schimbe dualismulu, se tréca cu deák-
kisti cu totu, densii nu vor se-si castige
veri o simpatia la natiunalitati pana ce
sunt la putere. Dualismulu nu insufia
multa sperantia in Cislaitani'a, descli-
nitu clerulu naltu si o parte a aristocra-
tiei nu uita votarea casatoriei civile si de
aceea vedemu pe asiè numitii liberali
intr'unu feliu de ingrigire ce n'o néga
neci d'aristic'a nemtiloru.

Cum se face istori'a?

Vorbindu foile ungresci despre
necesitatei infintiaru unei armate natiu-
nale de a loru, organulu principale alu
stangei de medilocu dise cã in evulu de
medilocu Ungari'a are meritulu a fi ape-
ratu crestinismulu si cultur'a apusulu in
contra barbariei de la resaritu, a fostu
murulu despartitoriu. — In trécatu se
spunemu acã cã dacia ungaru provóca
totu la trecutu si nu atãta la actualitate,
este numai o datina ungarãca fora alta
importantia.

Nu vremu se ne amestecãmu in tré-
b'a historiografiloru mai adancu de catu
receru cestiunile politice puse la ordinea
dilei, si de aceea vom essaminã numai
pe scurtu numit'a afirmatiune ungarãca.
Nu ni se póte imputã veri o partialitate
in contra ungariloru cãci pre atunci
fórtu multi romani au servitu in armat'a
ungarãca casã astadi.

„Muru despartitoriu si scutitoriu“
contra barbariei pretinde — precum
scimu — si Romani'a a fi fostu. Avemu
dara doi candidati la acestu merit. Se

judicãmu intre Romani'a si Ungari'a.
Cunoscintie si essaminari adance sunt de
prisosu. Ajunge a sci cã Ungari'a cea
mare a fostu si pasialicuri, tierile roma-
nesci n'au fostu. Pe unguri i-au elibe-
ratu Imperatulu Germaniei, pe romani
Ddieu si bratiulu loru. Acum care ele-
mentu a fostu mai tenace? si dacia ungu-
rii basati pe tenacitate loru si-promitu
unu venitoriu mare si ceru armata natiu-
nala, de ce se nu céra romanii Austriei
cari nu vor fi mai putienu tenaci de catu
featii loru din colo de Carpati, séu ba-
rem ca ungaru? Si dacia noi aici n'am
potutu dovedã mai multa tenacitate, cau-
sa e cã ungaru invitau pre adese pe
turci in tiéra.

Dar la noi asiè e mod'a cu vecinii
nostri: a pretinde drepturi istorice si a
face istorii selintite pana la ridiculositate.
Au nu este ridiculositate cum unu isto-
ricu mare ungrescu Szalay si-incepe o-
pulu seu dicendu cã la desculecarea un-
gariloru, popórale din juru n'au fostu
„capace“ a infintia state, — apoi ve-
demu cã n'au potutu devinge pe romanii
din Crisian'a cei putieni la numeru. Re-
gii Germaniei n'au potutu resiste contra
unguriloru, dar miculu Menumarotu a
resistatu, lucru de miratu! Si totusi peste
acestu poporu trece historiografulu un-
grescu palmindu-lu in fatia cã n'a fostu
capace a infintia unu statu.

Noi am cerutu o istoria populara a
aniloru 1848 si nu scimu de ni se va
implinã dorint'a. Ar fi bine se nu se mai
amene acestu opu meritulu a insufia po-
porulu consciint'a demnitetei si poterii
natiunale, amenarea e periculosa pre
candu cate unu vecinu de alu nostru
dice in díarie cã au fostu turme selba-
tece cele din muntii Transilvaniei.

Voimu natiunalitatea nóstra pro-
pria, consciintia propria, trebuie se avemu
si istoria propria natiunala cã din opu-
rile strainiloru nu vom poté invetiã ado-
ratiunea romanismulu, — ei ni vor dá
fabule pentru istoria.

Sórtea a voitu se fie o mare dife-
rentia de concepte intre aceea cum pre-

cepe ungarulu istori'a si cum o precepe
romanulu. Acést'a diferentia, potemu dice
abisu despartitoriu, e si mai mare pe te-
renulu dreptulu; altminte precepe un-
garulu si altminte romanulu, desã ar fi
amendoi nascuti, crescuti, si invetiati in
acel'a-si locu. Diferentia a trecutu si pe
terenulu moralei, acã incepe peste tota
viéti'a sociala. Aparitiune inspaimenta-
tória acést'a pentru amendoi; cãci sun-
temu convinsi cã avemu se traimu langa
olalta, — si tocm'a acést'a aparitiune s'ar
promová si mai multu prin istori'a na-
tionala.

Inse se privimu caus'a dreptu in fa-
tia si vom aflã cã aparitiunea (diferentia
ori abisulu) nu este de catu unu resnetu
naturalu la loviturele ce caus'a natiunali-
tatiloru le primesce de la deákisti prin
amenarea ei. Dreptaceea pana se vor dá
loviture, noi cauta se dãm resnetu
dreptu dovéda cã existemu.

Se continuãmu dara a resunã, fara
téma de urmãri cãci venitorulu e alu
nostru dupa tóte tendintiele spiretului
modernu.

**Adunarea generala a societatii pentru
limb'a si cultur'a poporulu romanu in
Bucovin'a.**

Societatea pentru limb'a si cultur'a po-
porulu romanu in Bucovin'a tienã in 5/17
fau ru a. e. a patr'a adunare generala. Multu
meritatulu ei presiedinte d. Georgiu cav. de
Hurmuzachi deschise siedint'a cu o cuventare
frumosa, in carea, dupa unu precludiu de bine-
ventare a membriloru adunati, espuse in scurtu
resultatele societatii de pana acum si apoi dete
spresiune sperantiei cã in er'a libertatiloru si
drepturiloru constitutionali, garantate prin le-
gile fundamentale de statu din 21 decemvre
1867 si jun'a societate va devoltã inoa mai
multa activitate si va produce mai insonate
frupte pe terenulu culturai natiunale romane.
Nu ne potemu retiené, de a nu reproduce celu
putienu unu pasagiu din acoia cuventare, si a-
nume unde dice: „Insetatulu nu se va recori,
de nu va tinde insu-si. man'a, spre a-si atinge
buzele de und'a limpede a riului de viétia, ce
curge alaturea cu elu; si celu suferindu nu-si
va recastigã sanatatea, fie incunjuratu de cele
mai miraculose lécuri ale lumii, de nu se va

FOISIÓRA.

Viéti'a tieraniloru romanu.

Intemplandu-mi-se se petrecu mai multe
septemani in fundulu Banatulu, fiindu de fatia
si la alegerea renumitulu notariu din Voivo-
dintã (in comitatulu Temisulai) unde a reesitu
puinte de niémtiu precum l'au descrisu dd. co-
respondinti si acoesti preniute foi, — avui é-
ram ocoziune a conversã timpu lungu cu tierani
de ai nostri si a cunoáce starea loru materiala,
morala, esiontele preocuperi loru politice si
sentintia de natiunalitate. In sperantia cã bu-
nalu ospitioriu mi va acordã si acoiu ospitalitate
pentru cateva mominte, vreu se-i insiru esperi-
antiale ce mi le-ãan olescu:

I Starea materiala

intreco pe a comitateloru vecine, nu numai pentru
cã tieranulu are pamentu mai multu si pentru
cã calitatea pamentulu este mai buna, ci pentru
cã aici tieranulu s'a dedatu a lucrã mai multu,

este mai straduatoriu, si pre langa grane se mai
ingrigesce inoa si de póme si de vfi precum
nu gasesci aiurea intru romani. Satele sunt
cari de cari mai frumose, casele bine cladite si
intoomite in modulu celu mai corespunditoriu
economiei. Dar se trecemu rapede si multiamiti
prin aceste sate, si se ajungemu curundu la
Voivodinti, acolo este alegere de notariu spre
care scopu se vor adunã multi ómeni, si in a-
dunãri ti poti castigã icón'a cea mai buna despre
intrég'a viétia sociala in aceste timpuri sgo-
motosé si dubie la tendintie.

Ajungendu in numit'a comuna, unu lo-
cutoriu — se-lu numimu badea M. — me
primi cu multa ospitalitate. Intrandu in casa
densulu, vedui tóte comoditatile ce omulu
cultu si cu stare buna le are in locuint'a sa.
Unu prandiu bine gatitu marl uimirea, si candu
incepu a conversã cu badea meu, observaiu
multa finétia in manierile cum me tratã in
catu nu potui se mai ascundu supinderea si
curiositatea mea, desi l'intrebaui cã de unde
densulu (unu betranu cam de 50 de ani) si alti
tierani de starea densulu si-au castigatu asiè
avere frumosa si o cultura ce aiurea tieranii
nostri n'o cunosc? Mi raspunse cam acestea:

„Domnule! Ddieu ni-a fostu datu unu preotu
bunu, a moritu de multu, fie iertatu. Elu stetea
de parintii nostri se invetiã copfii carte, si dacia
gatamu scóla din locu, ne duceau la Versietiu
in scólele nemtiloru cã noi nu aveamu asiè
scóle mari cum nu avemu neci astadi. La ince-
putu mergea anevoia pana am invetiatu noi a-
cestu rondu (generatiune) de ómeni. Noi apoi
am sciutu cã de ce tréba e scóla si am facutu
in comun'a nóstra scóla buna pentru copfi
nostri, i-am datu invetiatiului léfa buna, dar
l'am si alesu ca se fie invetiatiului bunu. Fie
iertatulu preotu todeun'a ne indemnã se lu-
crãm cu nu e rusine a lucrã ei e rusine dacia
n'ai ce lucrã. Ni aretã cum lucrã nemtii si erau
mai avuti de catu noi desã noi inca totu atate
mani si picioare avemu. S'au imbarbatatu óme-
nii de suaturile preotulu, si cari si-gatau pu-
tienulu lucru de a casa, se duceau de lucrã
pentru bani la vecini si la nemti, asiè astadi
nemtii nu stau mai bine de catu noi, cã si noi
scimu lucrã si iubimu lucrulu casã ei. Pe candu
nemtii aveau lucratori romani, scólele loru
aveau copfi si copile romane, invetiãmu nem-
tesce si serbesce.

„Am avutu si diregatori buni — conti-

nua badea M. — multiamita lui Ddieu! Nota-
riulu acest'a se duce, ni pare reu cã erã bunu,
mergea la scóla cate de dóua ori pe septemana
si ingrigiã de averea comunala cã pe romanu
totu lu dóre de romanu. Asiè s'a potutu intem-
plã cã mai antiertiu candu fu fómetea, n'am
fostu siliti se ne cufundãmu in detorii.“

Badea meu gatã, adaugendu cateva oftari
pentru iertarea peccatelor repausatului preotu
I — era io remaseiu tacendu pentru cã multe
si fellurite cugete mi se preumblau prin capu
si caror'a nu poteamu se li dau spresiune in
acel'a-si momentu. Cugetamu la lucru, la pu-
terea lui cea mare, cum a schimbatu fati'a ace-
stei comune si moravurile acestoru ómeni! Lu-
cru, conceptu giganticu, putere si mai giganta!
Tu esti vrednicu de onórea ce-ti facu popórale
culte a lumii moderne, candu numele Teu lu
scrisera cu superbia pe flamur'a loru comunã ca
se li ffi dreptu devisã! Dacia unu bietu preotu
romanescu in modest'a lui suera angusta a po-
tutu se lucre atãta, óre ce ar fi atunci si pana
unde am ajunge dacia fie-care preotu ar lucrã
astfelu in suer'a sa, si-ar precepe astfelu o parte
a misiunei sale! Dar timpu lungu va trece si
noi totu nu vom poté pretinde asemene lucru

